

підвищенню конкурентоспроможності українських компаній та покращенню екологічної ситуації.

Підсумовуючи, можна сказати, що міжнародні фінансові інститути відіграють важливу роль у розвитку української економіки, надаючи фінансування, технічну допомогу та підтримку у проведенні реформ і війни. Досвід співпраці зі Світовим банком, МВФ та ЄБРР показав, що їхня допомога сприяє не лише короткостроковій стабілізації, а й допомагає підтримувати довгострокове економічне зростання. Стабільне партнерство з МФІ сприятиме залученню інвестицій, стимулюванню економічного розвитку та підвищенню рівня життя населення.

Література:

1. Фурман І.В., Підгірняк А.О., Паламар Я.С. Міжнародний валютний фонд в контексті співпраці з Україною: сучасний стан, ризики, перспективи. Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. Вінниця: ВНАУ, 2013. № 4(81). С. 275–285.

2. Кожухова Т. В. Світовий банк: стратегія щодо викорінення злиденності та забезпечення добробуту країн, що розвиваються. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки. 2016. Вип. 16(1). С. 26–29.

3. Гаврилко Т. О. Гавриленко А. В. Міжнародний банк реконструкції та розвитку: особливості діяльності в умовах світових глобалізаційних процесів. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2019. Вип. 23. Ч. 1. С. 43–48.

Abstract: The role of international financial institutions in the development of the Ukrainian economy and the cooperation of Ukraine with the IMF, the World Bank and the EBRD have been studied. The key projects and initiatives of these organizations, their impact on macroeconomic stability, infrastructural development and support of the private sector are described. The contribution of MFIs to carrying out structural reforms and improving the investment climate in Ukraine is analyzed. Prospects for further cooperation aimed at long-term economic development and raising the standard of living of the population are indicated.

Keywords: *International financial institutions, International Monetary Fund, World Bank, European Bank for Reconstruction and Development, macroeconomic stability, stabilization.*

*Науковий керівник – БУРКОВСЬКА Алла,
кандидатка економічних наук,
доцентка кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*

**ДІДИК Поліна, здобувач вищої освіти
факультет економічний
Запорізький національний університет**

Анотація. Проведено аналіз того, як класифікація використовується для складання, виконання та звітування бюджетів, а також для контролю за фінансовою діяльністю різних органів влади. Розглянуті практичні аспекти застосування класифікації та її значення для забезпечення фінансової стабільності держави.

Ключові слова: бюджет, класифікація, кредитування, дохід, борг.

Бюджетна класифікація України є фундаментальним інструментом, що дозволяє забезпечити ефективне управління фінансовими ресурсами держави та здійснювати контроль за їх використанням на всіх рівнях влади. Вона являє собою систематизоване та логічно впорядковане групування всіх елементів бюджету, включаючи доходи, видатки, кредитування, фінансування та борг. Це згрупування відбувається відповідно до законодавчих актів України та міжнародних стандартів, що дозволяє забезпечити прозорість та уніфікованість фінансової діяльності держави, як на національному, так і на міжнародному рівнях.

Затвердження бюджетної класифікації та внесення змін до неї здійснюється центральним органом виконавчої влади, який відповідає за формування державної бюджетної політики. Цей орган має обов'язок не лише розробляти та впроваджувати зміни до класифікації, але й інформувати про це Верховну Раду України, що є важливою складовою прозорості та підзвітності у бюджетному процесі.

Складові частини бюджетної класифікації визначаються наказом Міністерства фінансів України, зокрема наказом № 11 від 14 січня 2011 року зі змінами та доповненнями [1]. Ця класифікація включає кілька ключових елементів. Перш за все, це класифікація доходів бюджету, яка дозволяє систематизувати джерела надходжень до бюджету, що забезпечує стабільність фінансової системи країни. Далі йде функціональна класифікація видатків та кредитування бюджету, яка розподіляє витрати за напрямками діяльності держави, відображаючи цільове використання коштів.

Економічна класифікація видатків бюджету дозволяє розподіляти витрати за економічними ознаками, що сприяє більш детальному контролю за структурою бюджетних видатків. Відомча класифікація видатків та кредитування державного бюджету забезпечує розподіл коштів між різними відомствами та установами, що дозволяє чітко визначати відповідальність за їх використання.

Також бюджетна класифікація включає структуру кодування програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету, яка дозволяє систематизувати інформацію про витрати за окремими програмами. Це важливо для забезпечення ефективного контролю за реалізацією державних програм та проектів. Класифікація також включає складові частини витрат (видатків) розвитку та витрат (видатків) споживання, що дозволяє розмежовувати кошти, спрямовані на розвиток держави та на поточні витрати.

Класифікація кредитування бюджету дозволяє систематизувати інформацію про фінансування, що здійснюється за рахунок кредитних коштів. Класифікація фінансування бюджету за типом кредитора є інструментом, що систематизує джерела фінансування бюджету на основі того, хто надає кредити. Ця класифікація дозволяє розмежувати внутрішніх і зовнішніх кредиторів, а також фінансові установи різного типу, що надають кошти на умовах кредитування. Це важливо для управління бюджетним дефіцитом і планування державного боргу, оскільки розподіл джерел фінансування за типом кредитора дозволяє Міністерству фінансів України чітко контролювати фінансові зобов'язання держави та оцінювати ризики, пов'язані з борговою політикою.

Класифікація фінансування бюджету за типом боргового зобов'язання, а також класифікація боргу за типом кредитора і за типом боргового зобов'язання, розподіляє боргові зобов'язання держави за їх природою [2]. Це включає як зовнішні, так і внутрішні зобов'язання, зокрема короткострокові й довгострокові кредити, облігації та інші фінансові інструменти. Такі класифікації застосовуються Міністерством фінансів України через його

відповідні департаменти, зокрема Департамент співробітництва з міжнародними організаціями, Департамент боргової політики, Департамент місцевих бюджетів та інші структурні підрозділи, що займаються питаннями фінансування і боргової політики. Це забезпечує надійний механізм контролю за державним боргом та його обслуговуванням.

Отже, класифікація бюджету є складним та багатофункціональним інструментом, що дозволяє забезпечити ефективне управління державними фінансами на всіх рівнях. Вона є основою для складання, виконання та звітування про виконання бюджетів, забезпечує прозорість та підзвітність у використанні державних коштів, а також слугує інструментом контролю за фінансовою діяльністю різних органів влади та розпорядників бюджетних коштів.

Література:

1. Наказ Мінфіну України від 14 січня 2011 р. № 11 "Про бюджетну класифікацію".

URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/mf11003?an=21&ed=2024_08_09 (дата звернення: 26.09.2024).

2. Козлов В. Роль державного зовнішнього боргу у формуванні державного бюджету України в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство. 2023. № 58. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-71> (дата звернення: 26.09.2024).

Annotation. The article analyses how the classification is used for the preparation, execution and reporting of budgets, as well as for controlling the financial activities of various authorities. The practical aspects of the classification and its importance for ensuring the financial stability of the state are considered.

Keywords: budget, classification, lending, income, debt.

*Науковий керівник – ЩЕБЛИКІНА Інна,
канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи,
страхування та фондового ринку,
Запорізький національний університет,
м.Запоріжжя*